

PISANJE ESEJA NA STRUČNOM ISPITU

Štefanija Turković, prof.

PISANI RAD

PISANA
PRIPRAVA

STRUČNI ISPIT

USMENI DIO
ISPITA

IZVEDBA
NASTAVNOG
SATA

VREDNOVANJE STRUČNO-METODIČKE RAZINE PISANOG RADA

Profesor metodike ocjenjuje sadržaj pismenog rada s psihološkog, pedagoškog i metodičkog stajališta

Profesor/ica hrvatskog jezika ocjenjuje pisani rad s jezičnog stajališta

Gramatičke pogreške
dijele se na

morfološke

tvorbene

sintaktičke

Morfološke

(Skлонidba (deklinacija), stupnjevanje (komparacija), sprezanje (konjugacija), sročnost (kongruencija))

a) nenormativna uporaba
padeža:

osobito **instrumentala**
sredstva (uz nenormativno
mjesto naveska): *bavim se*
(*sa*) *pjevanjem*; *volim se*

voziti (sa) biciklom

akuzativa: *volim igrati*
kompjutor

genitiva: *idem kupiti kruha*;
vrata - vratiju

b) nenormativno
oblikovanje i uporaba
glagolskih vremena i
načina:

osobito **kondicionala**: 1. l.
jd. *željela bi, htio bi, volio*
bi živjet

futura I. *gledat (krnji*
infinitiv) ću / ću gledati

infinitiva uz prezent: *volim*
jest, čitat, ić, igrat, gledat
itd.

GPR - *došo, letjeo...*

Zamjenice

- ▶ Neodređene zamjenice tvorene s pomoću sastavnica **ni** i **i** u izrazima s prijedlozima na, o, od, po, pred, s, u, za pišu se:
ni **za** što, ni **s** čim ...
- ▶ *svoj* - pripadnost subjektu
- ▶ *njegov, njihov* (sklonidba kao posvojni pridjev na -ov, -ev, -in)
- ▶ *ovaj, taj, onaj* (pokazne zamjenice)
- ▶ *koji/kojega* (živo, neživo)
- ▶ *sav, sva, sve; svi, sve, sva* (zamjениčki pridjev)

Prilozi

gdje, kamo, kuda (mjesto, cilj, pravac kretanja)

ovdje, tu, ondje (mjesni prilozi)

s mjesta/smjesta (sastavljeno i rastavljeno pisanje)

na žalost (piše se rastavljeno)

*više-manje, koliko-
-toliko* (polusložnice)

Brojevi

jedan, dva/dvije, tri, četiri (sklonidba)

dvojica, dvije, dvoje (brojevne imenice)

oba, obje (brojevne imenice)

*Kasni modernizam traje od 40.-ih do 70.-ih godina
20. st. (pisanje brojeva)*

dvadesetak (brojevni prilozi: pleonazam - *oko
dvadesetak*)

Sintaktičke

(zakonitosti povezivanja jezičnih jedinica u sintagmu, rečenicu i tekst)

- Red riječi u našem jeziku prilično je slobodan.
- Stilski neobilježenim redom riječi smatra se poredak: subjekt - predikat - objekt;
- dodaci u rečenici stoje što bliže riječima koje su im otvorile mjesto.
- Obvezatan red riječi se primjenjuje na nenaglašene riječi (prednaglasnice i zanaglasnice);
- predugačke i nejasne rečenice.

Stilističke

- Izbjegavati administrativni stil, preneseno značenje, ponavljanje, izbjegavanje nepotrebnoga pasiva

Pravopisne

Među pravopisnim pogreškama ističu se:

- Pravopisne pogreške: - dvoglas -ije, -je, -i (uvijet - uvjet, riješnja - rješnja);
- nedosljednost u bilježenju Č i Ć (ne -)
- glasovi č, ć, dž, đ (postignuti - postignuće);
- veliko slovo (osobito imena ustanova, zakona, pravilnika);
- pravopisni znakovi (najčešće pisanje zareza, točke iza rednoga broja);
- složenice i plusloženice te njihovo rastavljanje (odgojno-obrazovno, osnovnoškolski)
- Bilježenje navodnika „riječ/izraz”

Slovopis

Pisani esej treba pisati školskim rukopisnim pismom, uredno, ne precrtavati pogrešno napisane riječi...

Obratiti pozornost na pisanje malih slova *s, š*

~~(s, š)~~

Veliko slovo u riječi treba grafički obilježiti većim znakom (često se u rukopisu pristupnika to ne vidi).

Naslovna stranica pisanoga rada

Ime i prezime:

Eva Lisac

Škola iz koje dolazi: *OŠ Augusta Šenoae, Zagreb*

(ime škole, mjesto) *OŠ „August Šenoa“, Split*

Datum/ nadnevak :

U Zagrebu 16. lipnja 2017.

Zagreb, 16. lipnja 2017.

Zagreb, 16. 6. 2017.

NAJČEŠĆE JEZIČNE POGREŠKE U PISANIM RADOVIMA NA STRUČNOM ISPITU KNJIŽNIČARA

Primjeri iz prakse

- ▶ **Internet, internet stranica - NETOČNO**
- ▶ internet - **točno**
- ▶ Piše se *malim* slovom jer je to opća imenica (npr. kao radio, televizija).
- ▶ Kada stoji u službi pridjeva ispred imenice, treba ga zamijeniti pridjevom internetski (internetska stranica, adresa, prodaja).
- ▶ Čitanje internetske adrese: www.hrt.hr (dvostruko ve dvostruko ve dvostruko ve točka ha er te točka ha er)

spojnica

- ▶ Ako se riječi koje se pišu sa spojnicom (polusloženice) prenose u novi redak, spojnica se zapisuje i na početku novoga retka:

- ▶ odgojno-
-obrazovna ustanova

kulturno-
-javna djelatnost

Tuđice / leksik

Edukacija - **obrazovanje, izobrazba**

Educirati (o čemu) - **poučiti, uputiti u što, izvijestiti**

Efikasnost (efikasne metode) **djelotvornost, uspješnost, učinkovitost**

Efektan (pano) **dojmljiv, uspješan** (pobuđuje jak dojam, snažno djeluje)

Dulji (duljina) = **odnosi se na vrijeme trajanje**

Duži (dužina) = **odnosi se na prostor, udaljenost**

(cesta je duža i lošija nego što smo mislili)

Detaljno pril. - **potanko, opširno, opsežno, do pojedinosti**

detalj - **pojedinost, potankost, sitnica**

Aspekt (lat.) - **stajalište, gledište, motrište**

Aplicirati - **prijaviti se** / javiti se na natječaj

Nevjerovatno, vjerovatno - **nevjerojatno, vjerojatno**

No međutim (pleonazam) - **no, međutim**

(ovaj izraz nije dobro rabiti za izricanje suprotnosti: On je to rekao javno, **no** nije priznao.

On je to rekao javno, **međutim** nije priznao.

Nivo - razina, stupanj

Postepeno / postupno

Nastava se odvija u knjižnici /se održava

Obadva m. i s. r. - oba (To su zaključila oba stručnjaka). br. dva i oba sklonjive su riječi i potrebno ih je sklanjati (dva/dvaju; oba/obaju)

Obadvije ž.r. - obje (To su rekle obje žene.)

(obje strane - objema stranama)

S obzirom da / S obzirom na to

Ni / niti ne - i ne

Veznik ni / niti nije dobro upotrebljavati za isticanje ispred negacije.
Za to služi veznik *i*

(Ni ne razmišljaj o tome. **I ne** razmišljaj o
tome.)

Pripreme se odvijaju prema planu / teku,
idu po planu.

Koncentriranost - pozornost, usmjerenost,
usredotočenost,

Pod uvjetom / uz uvjet (uz imenice uvjet, pogodba,
obveza, prijetnja bolje je uporabiti prijedlog UZ)

Pošto - vremenski veznik (nakon što) ne rabimo ga
umjesto uzročnog (Pošto nisi / Budući da nisi naučio,
nećeš dobiti prolaznu ocjenu.)

Uzročni veznici

Pogrešno je

- ▶ upotrebljavati *obzirom da, s obzirom da*
- Jer* ste jeli, niste gladni.

Niste gladni *budući da* ste jeli.

Zato jer - udvaja uzročno značenje (*pleonazam*) izriče isto što i sam veznik *jer*

treba

- ▶ *s obzirom na to da* - uzročni je složeni veznik
- ▶ *jer* mjesno je u rečenici ograničen te *ne može* stajati *na početku reč..*)
- ▶ *Budući da* uzročni je veznik i upotrebljava se *samo u inverziji.* (*Budući da ste jeli, niste gladni.*)
- ▶ *Zato što* ili samo *jer*

Tok - **tijek** - **pronalaženje vremena**

(Tijekom sata... U tijeku su radovi... Tijekom godine...)

Čitljiv (rukopis) koji se može čitati, kojemu se prepoznaju slova

Čitak pridj. - koji se lako čita, razumljiv

Čitatelj / čitateljska publika / čitaonica

Ispred škole pozdravljam .../ **Uime** škole

Razlikovanje priloga **gdje, kamo, kuda** (griješi se u **usmenom dijelu ispita**)

Pismenost medija / medijska pismenost

U hrv. standardnom jeziku prednost se daje izrazu pridjev + imenica (pravilo se ne primjenjuje ako izrazi nemaju isto značenje):

Medijska pismenost = pismenost za medije

Pismenost medija = pismenost koju imaju mediji)

Multimedijalni, engl.- multimedijski (prostor, kultura)

(pri posuđivanju riječi iz stranih jezika pravilo je da se posuđuje samo osnovna riječ, dok se njezine izvedenice prilagođuju hrv. tvorbi, ovdje je to tvorba sufiksom -ski)

- ▶ **Nasuprot, usprkos, unatoč - prijedlozi koje u standardnm jeziku rabimo uz D**

(u jeziku se u manje obvezujućim stilovima i u razgovoru često pojavljuju s genitivom)

Usprkos tvojemu mišljenju (D) (viši stupanj protivljenja na koje možemo djelovati)

Unatoč nevremenu (D), kiši ...

Nasuprot predavaonici (D) ...

- ▶ **Kroz - u standardnm jeziku ne rabimo za izricanje vremena**(... zvoní kroz deset minuta / ... zvoní za ...

Pod nastavom, pod satom / **za vrijeme,**
tijekom nastave, tijekom sata

(prijedl. *pod* označuje se da se tko ili što nalazi s donje strane nečega - pod klupom)

S namjerom da (veznički pleonazam) veznikom da izriče se namjera).

Otišli smo po profesora u zbornicu s namjerom da ga iznenadimo. / treba ... **da ga iznenadimo, ... kako bismo ga iznenadili.**

Sa savjetnicom i s knjižničarima

- ▶ Prijedlog **s** upotrebljava se ispred imenica u G ili I
- ▶ U duljem obliku (**sa**) dolazi kad se nalazi ispred riječi sa suglasničkim skupom koji je teško izgovoriti (**s, š, z, ž** ili ako se ti glasovi nalaze na drugom mjestu u riječi - **sa Ksenijom, sa pšenicom ...**)
- ▶ **k/ka** - **ka kući, k Domagoju**
- ▶ **Zbog** - prijedlog kojim se izriče uzrok (zbog toga što) Sretan sam **zbog** ocjena.
- ▶ **radi** - prijedlog kojim se izriče namjera (radi toga što) Učim **radi** ispravljanja ocjena.

Zarez

U nizanju riječi, rečeničnih dijelova, nezavisnih i zavisnih rečenica koje se nižu, u inverziji ZSR

- ▶ naknadno dodanih ili umetnutih rečeničnih dijelova
- ▶ iza vokativa, iza potvrdne čestice da, iza usklika
- ▶ pri isticanju, ispred suprotnih, zaključnih, isključnih veznika
- ▶ ispred i iza atributa i apozicija kada oni stoje iza imenice
- ▶ u upravnom govoru iza navoda u kojemu je izjavna rečenica
- ▶ iza prvoga i drugoga dijela navoda
- ▶ u pisanju datuma Zagreb, 15. 1. 2017.

Primjer osvrta na pisani dio ispita

- ▶ U pisanom radu pristupnik uobličnim mislima ostvaruje jasnu, razumljivu smislenu cjelinu.
- ▶ Uvažavajući kompoziciju pisanoga rada, grafički odvaja sastavnice.
- ▶ Pravopisne i gramatičke zakonitosti primjenjuje uz povremena odstupanja: nedosljedno bilježenje glasova č/ć; pisanju velikog slova u nazivima dokumenata;
- ▶ obrazovne ishode ne bilježi u infinitivu; pisanje F I. (krnji infinitiv + pomoćni glagol)...
- ▶

U pisanom radu pristupnik ne piše uredno, precrtava pogrešno napisane riječi što ne dolikuje ovako važnom ispitu.

Pravopisno - gramatičke zakonitosti ne primjenjuje u pisanom obliku: pisanje polusloženica bez spojnice; griješi u pisanju rednog broja (01.); za izricanje vremena rabi prijedlog kroz (Kroz Mjesec hrvatske knjige / Tijekom Mjeseca hrvatske knjige).

Uporabom višestruko složene rečenice u završnom dijelu ispita pristupnik nejasno oblikuje zaključak.

Pravopisne i gramatičke zakonitosti primjenjuje uz povremena odstupanja (prečesta uporaba veznika te, pisanje zareza ispred sastavnih veznika, učestalim ponavljanjima izraza na početku rečenice (1. i 2. str. rada) *Osim (3x) i Isto tako ... (4x)*; nedosljedno bilježenje - ije

- ▶ Slijedeće godine polagati ću stručni ispit. S namjerom da ga uspješno položim danas pozorno slušam i ponavljam osnovno školsko gradivo. U društvu sam s mojom mentoricom. Nebi voljela vidjeti njeno razočarano lice zato jer me je predano educirala. Tokom pisanja eseja pazit ću na jezične zakonitosti. S obzirom da želim biti uspješan knjižničar marljivo ću se pripremat a s mojom mentoricom ću proslavit naš zajednički uspijeh u veljaći.
- ▶ Sljedeće godine **ću polagati/polagat ću ... Kako bih** ga uspješno položila, danas**osnovnoškolsko** gradivo. U društvu sam **sa svojom** mentoricom. **Ne bih** voljela...**njezino** razočarano lice **jer** me je predano poučavala. **Tijekom** pisanja...
- ▶ (namjera) **S obzirom na to** da želim biti uspješan knjižničar, marljivo ću se pripremati, a **sa svojom** mentoricom ću proslaviti naš zajednički **uspjeh u veljaći**.

- ▶ **SAVJET - nakon pisanja pročitajte svoj rad i ispravite**

pravopisne pogreške služeći se PRAVOPISOM

Hvala što se pozorno pratili
izlaganje!

